

Marc Moreno, la novel·la negra «km 0»

Llibres del delictes es consolida com una de les editorials més actives del gènere, amb la voluntat de "demostrar que a Catalunya es fa bona novel·la negra" | L'editor, escriptor i periodista presenta el seu quart llibre, "Contra l'aparador"

Marc Moreno, editor de Llibres del delictes i autor | Esteve Plantada

Tradicionalment, la passió per la novel·la negra i criminal té a Catalunya un dels màxims focus literaris. Potser tot sigui gràcies a la feina dels cèlebres volums grocs de *La cua de palla* (<http://traces.uab.cat/collection/cua-de-palla?ln=ca>), el gran referent des d'on Moreno crea, anys després, la seva pròpia col·lecció, Llibres del delictes (<http://llibresdeldelictes.com>). "La idea era justament aquesta, fer una col·lecció, més que una editorial -afirma-, amb volums numerats, amb la mateixa coberta, el mateix estil i amb una cura especial pel disseny". Al principi, les cobertes havien de ser totes grogues, però aviat va arribar el toc personal amb la introducció del vermell. Una distinció que el diferencia dels precedents i que ara ja és indefugible de la seva pròpia marca (http://llibresdeldelictes.com/?page_id=25).

Aquest 2016, amb Llibres del delictes a punt de complir tres anys, Moreno reflexiona sobre la tasca feta, i sobre com ha aconseguit tenir una editorial sostenible en un temps rècord. "Ha passat poc temps, però sembla que l'editorial es fa gran", afirma, satisfet. "Al principi, Llibres del delictes era un projecte molt petit i artesanal, que partia amb la intenció d'anar publicant les novel·les que m'agradessin, però sense gaire més pretensions". La cosa va començar a funcionar i els lectors anaven responant. "De fet, van ser les pròpies llibreries qui em van demanar una distribuïdora", rebla. "Tenir-ne va ser un canvi total, perquè la idea inicial era repartir els llibres a

unes quaranta llibreries i prou". De cop i volta, va passar a tenir llibres a tot arreu, incloses grans superfícies com Fnac.

Fer gran la novel·la negra en català

Persistència, ofici i il·lusió, sumats a la bona feina, han acabat sent els ingredients de l'èxit de Llibres del Delicte, creada tot just ara fa tres anys. "Cada llibre s'ha venut una mica més que l'anterior", afirma. "Tinc la sort que la gent repeteix i que, a més, s'incorporen nous lectors". Un creixement que li ha permès viure de l'editorial, convertida en un projecte unipersonal que se suma a un "grupet d'editors, escriptors i lectors que ens hem creat una comunitat més o menys forta i que intentem estendre'ns com una capa d'oli". L'objectiu? "Anar fent gran el projecte de novel·la negra en català". El repte? "Demostrar que aquí es fa bona novel·la negra, de la mateixa qualitat que en castellà".

Al costat del seu projecte, d'altres propostes, "petites, però molt serioses", han aconseguit fer camí. Entre ells, Crims.cat, "la Negra" de la Magrana o Meteora. "Hi ha molta gent que creiem en això, i hi ha molts bons autors, per sort". Aquest darrer elements esdevé el motiu existencial de Llibres del delicte, tal com explica Moreno: "volia crear una editorial especialitzada en el gènere i només amb autors d'aquí. Intento publicar temes molt locals, de *km 0*, situats al nostre entorn més immediat". El valor afegit de l'autor "local" és, justament, l'autenticitat d'escriure novel·les amb elements propers al lector, "que puguin passar al costat de casa teva".

La fidelitat és un grau

El cas de Llibres del delicte és el d'una conquesta on es van sumant cada vegada més adeptes. "Hi ha pocs lectors, però molt fidels. Alguns fan tota la col·lecció!". El punt d'inflexió, el llibre que va activar el canvi i va facilitar les coses va ser *Elles també maten* (http://llibresdeldelicte.com/?page_id=302). "Em sento molt orgullós de la publicació d'aquest llibre, perquè ens va situar al mapa". També destaca, per la qualitat, *Els fills de l'aranya* de Margarida Aritzeta (http://llibresdeldelicte.com/?page_id=636). "La Margarida és una autora de referència per a nosaltres, una de les primeres escriptores del gènere a casa nostra. Per a mi, poder publicar-la és tot un privilegi".

Primer, però, va venir la publicació de *L'amant xinès* (http://llibresdeldelicte.com/?page_id=473), que va suposar la seva tornada al gènere després de vint anys. "I ara li ha tornat a agafar el pols i s'ha deixat anar totalment". A banda de crims, però, l'editorial creix més enllà de la novel·la negra, ja que Moreno ha llençat la col·lecció DeLite (http://llibresdeldelicte.com/?page_id=602). "Per què una col·lecció generalista? M'arribaven llibres molt bons que no volia incloure a la col·lecció negra, bàsicament per no despistar el lector i respectar el compromís que tenim amb ell". A un altre ritme més lent, DeLite publica pocs llibres a l'any, amb títols com *Soldadets de plom* (http://llibresdeldelicte.com/?page_id=644), de Josep Torrent, o *Camins sense retorn* (http://llibresdeldelicte.com/?page_id=604), de Josep Masanés. "Dos llibres que sorprendran", assegura.

Marc Moreno, també autor Foto: Esteve Plantada

Contra l'aparador, la darrera novel·la de Marc Moreno

Marc Moreno, a banda d'editor, també és autor i arriba amb novetat per Sant Jordi. Als seus llibres, procura que la literatura sigui entretinguda, sempre amb l'intent d'incloure algun element de crítica social que faci la història molt propera la realitat i procurant "que el llibre sigui seriós, amb un puntet d'ironia i d'humor negre". *Contra l'aparador*, però, suposa un canvi de registre respecte els tres llibres anteriors. "Volia explicar la vida en un barri més degradat, de l'extraradi, el típic barri on a les novel·les els escriptors s'hi apropen parlant de la delinqüència. A la novel·la, els protagonistes cauen de rebot en activitats delictives".

"Són d'una generació que no té esperança, de gent sense feina i sense estudis, elements que els porten al món de la delinqüència, com a única sortida". I això també és la realitat de Barcelona "i no en volia fugir". Més que l'argument, Moreno volia situar una novel·la en aquest tipus de barris, com ara la Verneda, "i explicar una realitat social a través de persones normals". Una voluntat de trencar l'estigma quan es parla d'aquests escenaris. Potser per això ha treballat, de forma més acurada que mai, els diàlegs. "Creia que havia de millorar-los". Tot un repte, perquè els personatges eren castellanoparlants. "M'ho vaig treballar molt, intentava que els diàlegs fossin molt fluïts i reals en català, però amb la influència del castellà ben present".

Un altre punt destacat de *Contra l'aparador* és el fet de ser pare. "És present al voltant de tot l'argument" i li confegeix un punt addicional d'emoció i vitalisme, sobretot després que el propi Moreno superés un càncer. Per això el llibre té una sorprenent cita a l'inici, de Kobe Bryant ("*Si em veus lluitar amb un ós, resa per l'ós*"). "Ell va dir aquesta frase l'any 2013, quan es va trencar el genoll. Quan em van dir que tenia càncer, necessitava una motivació extra per tirar endavant, fent-lo extensiu a qualsevol problema que em presentés la vida". Una frase que ha estat premonitòria d'una manera de fer, amb un nou i excel·lent llibre a les llibreries, i amb *Llibres del delictes* com a gran història que explica les raons d'un èxit construït des de la més brillant humilitat.

Tres dels darrers Llibres del delictes Foto: Esteve Plantada